

«Наурыз» айы 2025 жыл

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Негізгі қимылдар:
	<p>Дене шынықтыру</p> 	<p>Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері</p> <p>Негізгі қимылдар: Сөкіру: бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру, 4–5 сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру.</p> <p>Жалпы дамытушы жаттығулар:</p> <p>Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру (біруақытта, кезекпен), төмен түсіру, қолдарын арқасына апару; қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеудетұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарын бүтіп, қолдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу, қолдың білектерінің айналдыру. Қолды кеуденің алдына қою, желікете қою, иықтарды түзеу, екі жаққа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсыз орындау.</p> <p>Кеудеге арналған жаттығулар:</p> <p>Отырған калыпта екі аяқты жоғары көтеру, бұту және жазу, төмен түсіру. Екі аяқты аяқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқано, екі аяқты кезекбөлу және жазу, көтеру және түсіру.</p> <p>Аяққа арналған жаттығулар:</p> <p>Аяқтың бақайларымен жігіт жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру.</p> <p>Ырғақтық жаттығулар: Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау.</p> <p>Спорттық жаттығулар: Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.</p> <p>Қимылды ойындар:</p> <p>Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.</p> <p>Дербес қимыл белсенділігі:</p> <p>Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған агробиоттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, аязаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау.</p>

		<p>Садауатты өмір салтын қалыптастыру:</p> <p>Балаларға адамның дене және сезім мүшелері, олардың аздадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру.</p> <p>Тамақтану тәртібін сақтаудың және көгеністер мен жемістердің, дәрумендердің адам ағзасына пайдасы туралы түсінік беру.</p> <p>Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.</p> <p>Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен сон құлбыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту.</p> <p>Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру:</p> <p>Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханана барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту.</p> <p>Сауықтыру-шынықтыру шаралары.</p> <p>Жапнақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жапан аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру</p>
	<p>Сөйлеуді дамыту</p>	<p>Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Дауысты, дауыссыз дыбыстарды анық айтады (көктемнің алғашқы түлдері)</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Айналасындағы заттармен сөздік қоры кеңейеді: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіндіреді, (сандық, кебеже олар қандай ағаштан жасалды, не үшін зерттеу, дірмен, тастан не жасауға болады?) заттарды атайды</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы.</p> <p>Сөйлемдегі сөздерді байланыстырады, көмекші сөздерді (киіз үйдің ішінде, жанында, манында, сыртында) дұрыс қолданады. Салт-дәстүрлер туралы айтады, балаларды қазак халқының қонақжайлылық дәстүрін атап, қонақты күтіп алу, төрге отырғызу, «қонақ кәде», «сыбаға», ас қайыру, бата беру, қонақты шығарып салу дәстүрлерін ойын барысында орындау арқылы үлкендерді сыйлауға, дастархан басында әдептілікті сақтайды. (күнделікті әр салтты ойын арқылы ұйымдастырып, наурыз ертегілігінде көрініс ретінде көрсету)</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Диалогтік сөйлеуі жетілді: әңгімеге қатысады, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап береді. (Қараптан кітапты бірге әңгімелеуде бір – біріне сұрақ қояды) әңгімеге қатысып, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға</p>

<p>Көркем әдебиет</p>	<p>дұрыс, толық жауап береді (Мен кіммін ойыны)</p> <p>Бағалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдап, соның ішіндегі көркем сөздерді қайталайды. (Ұйқы уақытында)</p> <p>Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айттып, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтады, шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үздіктерді, логикалық екіпінді қолданады, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытады.</p> <p>Шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беріп, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соның ойдан құрастырады.</p> <p>Бағалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастырады.</p> <p>Жанылтыпаш айттып, жұмбақ шешімін тауып, құрастырып, айттыс не екенін ажыратып, ойдан сөз құрап, өлең құрастыруға талпынады. (суреттерден қос жана сөздер табу ойыны, жалғастыр, сүйікті ойыншығын сипаттап жазыру ойындары)</p> <p>ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауда, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолданып, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдайды, оларды басқа қырынан көрсетеді (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) (ойын барысында образға кіріп, басқа бағаларды бағалайды)</p>
<p>Қазақ тілі (оқыту басқа тілде жүргізілетін топтарда)</p>	<p>Тілдік дамытушы орта.</p> <p>Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылайды (сең, су тасқыны) Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.</p> <p>Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс ағуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлейді.</p> <p>Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтады. (сымсыз телефон, ертеңгіліктегі тақпақ айтуға тәрбиеші дыбыстардың анық айтылуын қадағалау)</p> <p>Сөздік қор.</p> <p>Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді атайды.</p> <p>Туыстық қарым-қатынасты («сінді», «жөнге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле») білдіретін сөздерді ойын арқылы ажыратады. (наурыз тойына шақыру)</p> <p>Төрт түлкі бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» атап, олардың кәсіптерінің байланыстылығын түсіндіріп, төрт түлкі иелерінің төлдерді қалай шақыратынын бағалардың өздері айтады. (отар, үйір, табын, келе)</p> <p>Тыңдалған шығарма кейіпкерлерінің бейнесін сахналық қойылымдарда жеткізіп, еркін ойындарда кейіпкерлердің бейнесін басқа қырынан көрсетеді (еркін ойын)</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы.</p>

		<p>Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп колданады. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен колданылатын «емес» шылауын колданады, (айтпа, қалма, ойнама) үлгі бойынша жай(көктем келді), жайылма сөйлемдер (шұағын шашып көктем келді)құрастырады. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізеді.</p> <p>Байланыстырып сөйлеу.</p> <p>Қарым-қатынас барысында бағаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беріп, (Алдар көсе пен бай) өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажыратып және дұрыс жауабын ұсынады, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қойып, бір-бірімен еркін диалог құрып, еркін талқылайды</p>
<p>Математика негіздері</p>		<p>Жиын.</p> <p>Әртүрлі түстен, өлшемнен тұрағын заттарды топтастырады. Заттарды салыстырып қою арқылы оларды санамай-ақ жұптарын салыстырып, тең немесе тең еместігін анықтайды.</p> <p>Сан, санау:</p> <p>Заттарды 5-ке дейін санап, сандарды реті бойынша атап, "Барлығы қанша?" сұрағына жауап береді. Бірінің астына бірі 2 қатарда орналасқан заттардың екі тобын салыстырады. Теңдік және теңсіздік ұғымдарын ажыратады. Салыстырылатын топтар: бір көп, бір және екі, екі және үш және төрт, төрт және бес; Теңді кем топқа үстемелей отырып немесе артық топтан бір затты алып тастай отырып, екі тәсілмен орнатуға, "Қанша еді?", "Қаншасы қалды?" сұрақтарына жауап береді 5-ке дейін реттік санап, "Нешінші?", "Саны бойынша қайсысы?" сұрақтарына жауап береді. Әртүрлі сезім мүшелерінің көмегімен санайды (көру, есту (аудионы тыңдау арқылы барлығы қанша жануар?), иіс сезу (бір қорапта неше жеміс?). Тура және кері бағытта 5 көлемінде санайды.</p> <p>Шама. Ұзындығы және ені бойынша бірдей және екі түрлі заттарды салыстырады.</p> <p>Біріктігі және жуандығы бойынша бірдей және екі түрлі заттарды бөтестіріп, тұтастырып салыстырады.</p> <p>Геометриялық пішіндер:</p> <p>Геометриялық пішіндерді (дөңгелек, төртбұрыш, үшбұрыш) және геометриялық денелерді (куб, шар, цилиндр) атап, ажыратады. Геометриялық пішіндерді атап, пішіндерді зерттеп, олардан бейне шығарады. (киіз үй және жипаздары)</p> <p>Кеністікте бағдарлау. Өзінің дене бөліктерінің орналасуына қарай, өзіне қатысты кеністік бағыттарын анықтап, өзінің дене бөліктерін бағдарлап және атайды (бас, аяқтар, колдар).</p>
<p>Қоршаған ортамен танымталу</p>		<p>Баға, оның отбасы, үй.</p> <p>Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы айтады. Жақын туыстарын ажыратып, олардың есімдерін атап, өзінің жақындарына мадақтайды.</p> <p>Заттық әлем.</p> <p>Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер) ажыратып, оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) айтады, телефон, компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым</p>

		<p>ережелерін атайды, көрсетеді.</p> <p>Байланыс және қозғалыс құралдары.</p> <p>Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атайды. Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар атап, ажыратады. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға құрметпен қарайды.</p> <p>Еңбекке баулу.</p> <p>Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындайды: нан салғыштарды, кружкаларды, терелкелер мен майлықтарды, ас құралдарын (қасықтар, шанышқылар) ретімен қояды. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде бағалардың бастамасын қолдайды: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару, жашырақтарды жинау, қыстайтын құстарды қоректендіреді.</p> <p>Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.</p> <p>Табиғат құбылыстарын атап, ажыратады. (жел, тұман, қардың еруі)</p> <p>Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып тез еруі), ойын, еңбек, эксперимент барысында қар, суқасиеттерін анықтайды.</p>
		<p>Жануарлар әлемі.</p> <p>Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, жыл мезгіліне бейімделуін зерттейді, талқылайды. (аюдың тіршілігі, қойынның өзгеруі)</p> <p>Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтайды.</p> <p>Электр құралдарынан саяқ болу, өз бетінше от жақпау, сірінкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау сынды қарапайым ережелерді атап, салдарын анықтайды.</p>
	<p>Құрастыру</p>	<p>Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнайды. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарап, ойнап болған сон оларды жинап және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтайды.</p> <p>Қағаздан құрастыру.</p> <p>Қағаздың паратын ортасынан бүктел, шырышықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдырады, бұрыштарын және қырларын біріктіріп, желімдейді, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастырады, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастырады.</p> <p>Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері)(киіз басу, фетрге ою құрастыру) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастырады. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасайды. Көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше тандап, ойдан құрастырады.</p>
	<p>Сурет салу</p>	<p>Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салады.</p> <p>Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «күс қанаты», «күс тұмсық», «бота мойын», «ботакез» суретін салып, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы</p>

	<p>кашықтықты сақтайды. Балалардың қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен renkтерін атайды. Қоныр, қызғылт сары және ол түстерді өз бетінше жасайды (негізгі түстерден балалар өздері қажет түстерді шығарады).</p> <p>Сурет салуда әртүрлі түстерді қолданады.</p> <p>Пішінің ескере отырып, оқ-өрнекті орналастырып, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтап, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіреді. (қоржын, сандық, алдарға шапан)</p> <p>Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояп, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішінін шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бойды. Қылқаламды үстінен баға отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізеді.</p> <p>Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отырады, жұмыс орнын таза ұстайды, ұқыпты болып, қауіпсіздікті сақтайды.</p>
<p>Мүсіндеу</p>	<p>Ермекез, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеп, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішінін жиктерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндейді. Мүсінделген заттың, фигуралардың бетін тегістейді.</p> <p>Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеп, оларды орналастырып, пропорцияларды сақтап, бөліктерді біріктіреді.</p> <p>Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолданып, кескіптің көмегімен жасаған бұйымды безендіреді.</p> <p>Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құрып, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөліседі.</p> <p>Қазақ халқының тұрмыстық заттарын атап, оларды мүсіндейді. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіреді,</p>
<p>Жапсыру</p>	<p>Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алып, оюларды кинода қолданады.</p> <p>Тар жолақтарды көлденеңінен киноды, шаршының бұрыштарын қияды.</p> <p>Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, пішінін қиып және ол заттарды қатаз бетіне орналастырады. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеріп, ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеп, алдымен қатаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдейді.</p>
<p>Музыка</p>	<p>Музыка тыңдау: Балалардың музыкалық өрнектердің толық жиынтығына назар аударатын отырып, музыка мазмұнын қабылдау және талдау қабілетін дамыту. Балаларды музыкалық жанрлармен (поп-ка, вальс) таныстыруды жаптастыру.</p>

